

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Prawne podstawy funkcjonowania Straży Granicznej i Służby Celno-Skarbowej (Ćw. audytoryjne), PG_00205518						
Kierunek studiów	Bezpieczeństwo narodowe (P)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2027/2028		
Poziom kształcenia	II stopnia	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym - profil praktyczny		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	2	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	4	Liczba punktów ECTS			3.0		
Profil kształcenia	praktyczny	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Politologii						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Marek Ilnicki				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		43.0	75
Cel przedmiotu	Każde państwo dysponuje wyspecjalizowanymi służbami, których zasadniczym celem funkcjonowania jest skuteczna ochrona państwowej granicy oraz egzekwowanie przestrzegania przepisów dotyczących odbywającego się przez nią ruchu osobowego i towarowego. W Polsce są nimi przede wszystkim Straż Graniczna i Służba Celno-Skarbowa. Celem wykładu będzie zapoznanie studentów z organizacyjno-prawnymi uregulowaniami dotyczącymi funkcjonowania wymienionych formacji i uzyskiwanymi przez nie służbowymi efektami.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[BNMU2_W03] Ma pogłębioną wiedzę o interdyscyplinarnym charakterze społecznych, kulturowych, historycznych, etycznych, prawnych i ekonomicznych uwarunkowań bezpieczeństwa oraz zna zastosowanie wielowymiarowych podejść do wiedzy w dziedzinie bezpieczeństwa.	Student: - dysponuje wiedzą o złożoności praktycznych i teoretycznych uwarunkowań bezpieczeństwa	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[BNMU2_W02] Ma pogłębioną wiedzę o regulacjach prawnych związanych z bezpieczeństwem oraz o państwie, władzy, polityce i administracji publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem służb specjalnych, granicznych i bezpieczeństwa państwa.	Student: - zna system bezpieczeństwa wewnętrznego Polski i udział w nim służb specjalnych i granicznych	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[BNMU2_U14] Potrafi wyszukiwać i selekcjonować źródła oraz zna możliwości technologiczne wspierające poszukiwanie informacji, które wykorzystuje do dalszego rozwoju osobistego.	Student: - potrafi skutecznie korzystać ze zbiorów informacji w celu uzyskiwania wiedzy i progresu własnego rozwoju	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[BNMU2_U12] Jest przygotowana do aktywnego uczestniczenia w życiu publicznym oraz do pracy w instytucjach i organizacjach publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem administracji publicznej, służb mundurowych oraz instytucji zarządzania bezpieczeństwem.	Student: - posiada wiedzę niezbędną do podjęcia pracy w strukturach bezpieczeństwa państwa	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[BNMU2_U08] Posługuje się specjalistycznym językiem w komunikacji z otoczeniem, zarówno w środowisku naukowym, jak i poza nim. W dyskusjach dotyczących bezpieczeństwa potrafi przedstawiać, analizować i oceniać opinie dotyczące systemowych rozwiązań w tej dziedzinie. Dostrzega społeczne oczekiwania wobec działań państwa w odniesieniu do zidentyfikowanych zagrożeń dla jego funkcjonowania i potrafi je właściwie hierarchizować.	Student: - student w sposób adekwatny do uwarunkowań środowiskowych relacjonuje potrzeby różnorodnych działań na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[BNMU2_U06] Potrafi porządkować oraz analizować przyczyny i skutki zagrożeń bezpieczeństwa a także wskazuje istotne środki zaradcze, umiejętnie argumentując i wykorzystując zdobytą wiedzę do przekazywania posiadanej wiedzy w wypowiedziach ustnych lub/i pisemnych z zakresu bezpieczeństwa.	Student: - potrafi właściwie scharakteryzować współczesne zagrożenia i sposoby przeciwdziałania im stosując przy tym trafną argumentację	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[BNMU2_K02] Jest przygotowana do efektywnego reagowania na zmieniające się uwarunkowania w obszarze bezpieczeństwa, potrafi identyfikować potrzeby różnych interesariuszy oraz dostosowywać swoje działania do wymogów instytucjonalnych i społecznych.	Student: - jest przygotowany do świadomego i kwalifikowanego uczestniczenia w działaniach na rzecz bezpieczeństwa	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[BNMU2_K05] Jest przygotowana do profesjonalnego realizowania zadań służbowych w obszarze bezpieczeństwa, przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz prowadzenia działań integrujących środowisko bezpieczeństwa, uwzględniając zmieniające się potrzeby społeczne.	Student: - zna ewoluujące wymagania dotyczące postaw służbowych i obywatelskich w zakresie utrzymania bezpieczeństwa	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny

	<table border="1"> <tr> <th>Efekt kierunkowy</th> <th>Efekt z przedmiotu</th> <th>Sposób weryfikacji i oceny efektu</th> </tr> <tr> <td>[BNMU2_U04] Posługuje się wiedzą o systemach normatywnych dotyczących bezpieczeństwa w celu adekwatnego reagowania na występujące wyzwania.</td> <td>Student: - zna system instytucjonalno-prawny dotyczący gwarantowania bezpieczeństwa publicznego</td> <td>[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny</td> </tr> </table>	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu	[BNMU2_U04] Posługuje się wiedzą o systemach normatywnych dotyczących bezpieczeństwa w celu adekwatnego reagowania na występujące wyzwania.	Student: - zna system instytucjonalno-prawny dotyczący gwarantowania bezpieczeństwa publicznego	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny				
Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu									
[BNMU2_U04] Posługuje się wiedzą o systemach normatywnych dotyczących bezpieczeństwa w celu adekwatnego reagowania na występujące wyzwania.	Student: - zna system instytucjonalno-prawny dotyczący gwarantowania bezpieczeństwa publicznego	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny									
Treści przedmiotu	<p>Treści programowe</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Geneza Straży Granicznej i Służby Celno-Skarbowej; historyczny rys dotyczący formacji ochraniających granice państwa na przestrzeni XX wieku; wpływ geopolitycznych zmian na koncepcje zabezpieczenia granicy; czynniki determinujące powstanie i rozwój SG i SC-S. 2. Ustawowe zadania i uprawnienia Straży Granicznej i Służby Celno-Skarbowej: działania kontrolno sprawdzające; administracyjno porządkowe; operacyjno rozpoznawcze; procesowe; prewencyjno ochronne. 3. Zobowiązania wynikające z umów i traktatów międzynarodowych. 4. Struktura organizacyjna i wyposażenie SG i SC-S. 5. Rekrutacja i szkolenie kadr. 6. Współpraca krajowa i zagraniczna Straży Granicznej i Służby Celno-Skarbowej. 7. Zwalczanie poważnej przestępczości transgranicznej. 8. Porównanie z wybranymi europejskimi formacjami dysponującymi kompetencjami odpowiadającymi SG i SC-S. 9. Charakterystyka Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej. 10. Funkcjonowanie unijnego obszaru wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. 										
Wymagania wstępne i dodatkowe	Znajomość teoretycznych aspektów bezpieczeństwa wewnętrznego i międzynarodowego. Znajomość organizacji administracji publicznej w Polsce.										
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Sposób oceniania (składowe)</th> <th>Próg zaliczeniowy</th> <th>Składowa oceny końcowej</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>kolokwium ustne</td> <td>51.0%</td> <td>70.0%</td> </tr> <tr> <td>aktywność na zajęciach</td> <td>70.0%</td> <td>30.0%</td> </tr> </tbody> </table>		Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej	kolokwium ustne	51.0%	70.0%	aktywność na zajęciach	70.0%	30.0%
Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej									
kolokwium ustne	51.0%	70.0%									
aktywność na zajęciach	70.0%	30.0%									
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<p>A.1. wykorzystywana podczas zajęć:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Elak L., Ochrona granicy państwowej, Warszawa 2017. 2. Wisniewski B., Jakubczak R., System ochrony granicy państwowej Rzeczypospolitej Polskiej i prognozy na przyszłość, Szczytno 2015. 3. Ilnicki M., Służby graniczne w walce z terroryzmem, Toruń 2011. 4. Pływaczewski W., Ilnicki M., Prawa człowieka w polityce migracyjnej Polski i Unii Europejskiej. Olsztyn 2016. 5. Ilnicki M. Wpływ zmian w prawie lotniczym na bezpieczeństwo państwa i przestrzeganie praw człowieka w Polsce, [w:] Teoretyczne aspekty bezpieczeństwa w lotnictwie, pod red. T. Compa, J. Rajchel, K. Załęski. Deblin 2012. 6. Ilnicki M., Bezpieczeństwo polskiej przestrzeni powietrznej, [w:] Bezpieczeństwo wielorakie perspektywy Bezpieczeństwo z perspektywy środowisk i obszarów, pod red. W. Horyn, N. A. Fechner. Poznań 2015. 7. Ilnicki M., Wykorzystanie potencjału ochronnego państwa na rzecz bezpieczeństwa polskich obszarów morskich, [w:] Edukacja dla bezpieczeństwa. Paradygmaty kultury bezpieczeństwa, pod red. A. Lymar, M. Ilnicki, Poznań 2016. 8. Ilnicki M., Przeciwdziałanie proliferacji broni masowego rażenia w warunkach morskich, [w:] W trosce o bezpieczne jutro. Reminiscencje i zamierzenia, pod redakcją A. Gałęcki, Poznań 2019. 9. M. Ilnicki <i>Rola Straży Granicznej w systemie bezpieczeństwa Polski</i>, Rocznik Bezpieczeństwa Morskiego 2024 10. M. Ilnicki <i>Służba Celna w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego Polski</i>, Gdansk 2015 									

	Uzupełniająca lista lektur	<p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pływaczewski W., Ilnicki M., Uchodźcy - nowe wyzwania dla bezpieczeństwa europejskiego na tle standardów praw człowieka. Olsztyn 2015. 2. Ustawa z dnia 12 października 1990 roku o ochronie granicy państwowej. 3. Ustawa z dnia 30 grudnia 2013 roku o cudzoziemcach. 4. Ustawa z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Systemie Informacji Wizowej. 5. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (tekst jednolity).
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Adresy eZasobów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedstaw genezę Straży Granicznej. 2. Przedstaw genezę Służby Celno-Skarbowej. 3. Omów główne zadania Straży Granicznej. 4. Omów główne zadania Służby Celno-Skarbowej. 5. Omów najistotniejsze uprawnienia Służby Celno-Skarbowej. 6. Omów najistotniejsze uprawnienia Straży Granicznej. 7. Scharakteryzuj udział SG w systemie bezpieczeństwa państwa. 8. Scharakteryzuj udział Służby Celno-Skarbowej w systemie bezpieczeństwa państwa. 9. Przedstaw strukturę organizacyjną SG i Służby Celno-Skarbowej w porównaniu z administracyjnym podziałem RP. 10. Omów sprzęt i urządzenia wykorzystywane przez SG i SC-S. 11. Scharakteryzuj kontrolno-sprawdzające działania SG i SC-S. 12. Scharakteryzuj administracyjno-porządkowe działania SG i SC-S. 13. Scharakteryzuj operacyjno-rozpoznawcze działania SG i SC-S. 14. Scharakteryzuj prewencyjno-ochronne działania SG i SC-S. 15. Scharakteryzuj procesowe działania SG i SC-S. 16. Przedstaw polskie służby graniczne. 17. Omów formy współpracy międzynarodowej SG. 18. Przedstaw rolę SG i SC-S w systemie bezpieczeństwa morskiego. 19. Omów formy i zakres współpracy krajowej SG i SC-S. 20. Scharakteryzuj działalność FRONTEX-u.
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.